

Schriftelijke vragen

Onderwerp: landbouwgif

Datum: 7 maart 2024

Geacht College,

Naar aanleiding van het Volkskrant artikel van 7 mrt 2024 met de kop: "Wateren in Noord-Hollandse bollenstreek sterk vervuild met verboden, kankerverwekkend landbouwgif" heeft Groenlinks een aantal vragen.

In het artikel is te lezen dat er 'in en rondom de bollenstreken in Noord-Holland hoge concentraties van het verboden en gevaarlijke landbouwgif dinoterb gemeten is in het oppervlaktewater. Dinoterb is een kankerverwekkende stof die vooral gevaarlijk is voor zwangere vrouwen. Het pesticide is ook schadelijk voor zoogdieren, vogels en insecten en staat op de lijst van Zeer Zorgwekkende Stoffen van het RIVM. Het gebruik van dit bestrijdingsmiddel is sinds 1998 verboden in de Europese Unie. '

'In de kuststreek tussen Petten en Beverwijk overschreed de concentratie dinoterb op meerdere plaatsen tot wel vijf keer de veiligheidsnorm, het Maximaal Toelaatbare Risiconiveau (MTR). In het Zwanenwater bij Petten, een Natura 2000-gebied, werd die norm in oktober 2023 ruim twee keer overschreden. De concentratie dinoterb in het duinmeer was daar bovendien drie keer zo hoog als in 2017.'

'Mobilisation for the Environment (MOB) heeft woensdag een handhavingsverzoek ingediend bij het bevoegde waterschap, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De organisatie heeft ook de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), die moet controleren op het gebruik van illegale bestrijdingsmiddelen in de landbouw, en de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aangeschreven.'

In het artikel is ook te lezen dat het NVWA slechts mondjesmaat controleert op illegaal gifgebruik in de sierteelt, dus de pakkans is relatief klein. In 2022 inspecteerde de toezichthouder 42 van de 1.194 sierteeltbedrijven.

Vragen:

1. Was en is het college op de hoogte van de bevindingen zoals hierboven is beschreven (en een verkorte weergave is van het artikel uit de Volkskrant)?
2. Mobilisation for the Environment (MOB) heeft eerder alarm geslagen over de te hoge concentraties gif. Is het college daarvan op de hoogte?

Niet vandaag, niet morgen of volgende week, maar al jaren terug was het alarmfase 1. De zeer gevaarlijke stoffen zijn niet alleen schadelijk voor de natuur, zoogdieren, vogels en insecten. De stof is ook schadelijk voor de mens. En ondanks regelgeving zijn de concentraties schadelijke stoffen de afgelopen jaren verhoogd (In het Zwanenwater bij Petten, een Natura 2000-gebied, werd de norm in

oktober 2023 ruim twee keer overschreden. De concentratie dinoterb in het duinmeer was daar bovendien drie keer zo hoog als in 2017.)

3. Het NVWA controleert te weinig waardoor de pakkans klein is. Dit lijkt op een vrijbrief voor de bollentelers die zich niet aan de regels houden. Wat gaat de gemeente daaraan doen?
4. Heeft de gemeente contact opgenomen met het NVWA om de controles te intensiveren?
5. Heeft de gemeente contact opgenomen met het Hoogheemraadschap om hun zorgen te uiten. En wat was hun reactie? En wat wordt de actie?
6. Tenslotte, wellicht ten overvloede: Het is alarmfase 1 en meer dan urgent: Welke actie gaat het college ondernemen om de gemeente Schagen niet te laten vergiftigen?

TUSSENTIJDSE BEANTWOORDING

Half maart hebben we onderstaande reactie gekregen van het waterschap op de berichtgeving in de media:

“Volgens MOB is dinoterb op nog veel meer meetpunten aangetroffen wordt dan de eerdere constatering m.b.t. polder Drieban. MOB baseert zich op meetgegevens die beschikbaar zijn via Aquadesk en de Bestrijdingsmiddelenatlas (monsterdata van 2022).

HHNK heeft geconstateerd dat dinoterb in de periode 2021-2023 bij polder Drieban eenmalig boven de MTR-norm (maximaal toelaatbaar risicovorm) is gemeten. Dit was op 7 juli 2022. Op de andere meetmomenten was de concentratie onder de detectiegrens van ons laboratorium Waterproef.

Naar aanleiding van het eerdere verzoek van MOB heeft HHNK haar eigen meetresultaten nader bekeken en geconcludeerd dat volgens deze meetgegevens dinoterb op meerdere plaatsen in het meetgebied van HHNK is aangetroffen. De aanwezigheid van een dergelijke stof in het oppervlaktewater is onwenselijk voor de waterkwaliteit. Het middel dinoterb heeft sinds 1998 geen toelating meer voor gebruik in Nederland. Tegelijkertijd willen we het zekere voor het onzekere nemen. Daarom gaan we de meetdata nogmaals grondig controleren.

Onbekend is waarom, hoe en wanneer deze stof in het water is gekomen. Ook dat vraagt nader onderzoek. De komende periode zullen wij gebruiken om ons in deze situatie te verdiepen en de gegevens te analyseren.”

Dit is nodig voordat er conclusies kunnen worden getrokken. Wanneer de resultaten ontvangen zijn, delen we ze met de raad.

Vriendelijke groet,
Lambert Riteco
Fractievoorzitter GroenLinks Schagen

Link artikel volkskrant:

<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/wateren-in-noord-hollandse-bollenstreek-sterk-vervuild-met-verboden-kankerverwekkend-landbouwgif~b02bb47e/>